

de Griffel

Katholieke basisschool

Zorgplan De Griffel

Versie oktober 2017

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding.....	3
Hoofdstuk 2	Wie zijn er op De Griffel betrokken bij de zorg voor onze leerlingen?.....	4
Hoofdstuk 3	Registrering.....	8
Hoofdstuk 4	Zorg op sociaal emotioneel gebied.....	11
Hoofdstuk 5	De uitvoering in de praktijk.....	12

Bijlagen:

- Stroomschema deelname uitdaagklas / meer- en hoogbegaafdheid
- Toetskalender van de methode onafhankelijke toetsen
- Analyseformulier een voorbeeld
- Protocol leerlingvolgsysteem groep 1 en 2

Hoofdstuk 1 Inleiding

Goed onderwijs aan ieder kind vormt het basisuitgangspunt voor De Griffel. Maar onze leerlingen ontwikkelen zich niet allemaal op dezelfde manier en in hetzelfde tempo. Op onze school proberen we daar zo goed mogelijk rekening mee te houden en baseren we ons op de onderwijsbehoeften van elke individuele leerling. Al onze leerlingen hebben namelijk recht op passend onderwijs. Passend onderwijs is de manier waarop onderwijs wordt geregeld voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, zoals bijvoorbeeld extra begeleiding of aangepast lesmateriaal. Onze school heeft een goede zorgstructuur en voldoende materiële voorzieningen. Op deze manier proberen wij passend onderwijs in de praktijk vorm te geven en aan de onderwijsbehoeften van iedere leerling te voldoen.

Voor iedere groep staat een sterke groepsleerkracht. Deze groepsleerkracht is eindverantwoordelijk voor de zorg aan iedere leerling in zijn of haar klas en is eerste aanspreekpunt voor de ouders.

Op De Griffel werken twee Intern Begeleiders (IB-ers). Deze Intern Begeleiders bekleden een spilfunctie in de zorg. De Intern Begeleiders begeleiden de leerkrachten en coördineren alle maatregelen rondom de zorg. Daarnaast werken er op de Griffel Remedial Teachers, die individuele begeleiding aan leerlingen bieden die dit nodig hebben. Het realiseren van goede leerlingenzorg is op De Griffel een continu proces dat telkens weer wordt herzien en aangepast aan veranderende omstandigheden.

In dit zorgplan wordt uitgelegd wie betrokken zijn bij de zorg op de Griffel. Daarnaast staat vermeld hoe de zorg er op onderwijsinhoudelijk en op sociaal emotioneel niveau uitziet en hoe dit in de praktijk op De Griffel wordt vormgegeven.

Hoofdstuk 2 Wie zijn er op de De Griffel betrokken bij zorg voor onze leerlingen?

De groepsleerkracht geeft goed onderwijs en speelt in op de onderwijsbehoefte van iedere leerling. Dit doet hij/zij door binnen de groep extra hulp te bieden. Deze zorg staat vermeld in het digitale systeem ParnasSys bij de groepskaart en staat daarnaast vermeld in het groepsoverzicht dat iedere groep heeft (zie gedetailleerde uitleg in hoofdstuk 4). Soms zijn er meer mensen betrokken bij deze zorg. In dit hoofdstuk wordt uitgelegd wie betrokken zijn bij de zorg en wat hun taken zijn.

De leerkracht

Kerntaken:

- Schept een uitdagende leeromgeving en een veilig en stimulerend klimaat, waarbinnen iedere leerling zichzelf mag zijn. Er is ruimte voor verschillen in opvatting, leerwijze en interesse. Respect voor elkaar en elkaars zienswijze staan centraal;
- Draagt zorg voor een goede relatie tussen kinderen onderling en tussen leerkracht en leerling;
- Stemt onderwijs in die mate af dat de leerling zich competent voelt;
- Creëert een leeromgeving waarbij kinderen verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun eigen leerproces en zich mede daardoor autonoom voelen;
- Is te allen tijde eindverantwoordelijk voor de planning, uitvoering en evaluatie van het onderwijs binnen de groep;
- Communiceert helder met ouders teneinde de betrokkenheid te stimuleren en de ouders van de benodigde informatie te voorzien;
- Administreert en registreert alle relevante informatie betreffende de groep en de individuele leerling.

Intern Begeleider (IB-er)

De twee Intern Begeleiders (IB-ers) vormen de spil binnen de leerlingenzorg op De Griffel. De IB-ers zijn onder verantwoordelijkheid van de directeur belast met het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het zorgbeleid, de coördinatie en uitvoering van het zorgbeleid in de school, en de begeleiding van leraren. Wanneer er bij een leerling sprake is van complexe problematiek, wanneer een leerling opvallend laag scoort of wanneer een leerling juist zeer talentvol is, wordt de leerling aangemeld bij de IB-er.

Kerntaken van de IB-er:

- Vormgeven aan een effectieve zorgstructuur en zorgcultuur binnen de school;
- Regelmatig overleg tussen IB-Remedial Teaching;
- Mede met directie aansturen van veranderingsprocessen aangaande de leerlingenzorg;
- Coachen en begeleiden van individuele leraren en het team als groep, zodat deze zelfstandig en zelfverantwoordelijk hulpvragen, incidenten en problemen aangaande leerlingenzorg ter hand (leren) nemen;
- Up to date houden van eigen deskundigheidsniveau door (bij-)scholing, bijwonen van netwerkbijeenkomsten en volgen recente ontwikkelingen;
- Onderhouden van externe contacten betreffende de leerlingenzorg;
- Het analyseren van opbrengsten en het medevorm geven aan interventies;
- Initieert maandelijks IB/directie overleg;

Remedial Teacher (RT-er)

Een leerling kan door de leerkracht en/of IB-er worden aangemeld voor remedial teaching. De Remedial Teacher (RT-er) stelt dan in overleg met de leerkracht een handelingsplan op. Na de RT-periode worden de resultaten van de individuele begeleiding door de leerkracht met de ouders besproken en in het digitale systeem ParnasSys opgenomen.

Kerntaken:

- Het planmatig begeleiden van kinderen met een specifieke onderwijsbehoefte op cognitief, motorisch en/of sociaal-emotioneel gebied;
- Mede vormgeven aan een effectieve zorgcultuur en – structuur binnen de school;
- Zorg dragen voor een adequaat en effectief werkcontact met de IB-ers en de leerkrachten.
- Het schrijven van een handelingsplan voor de betreffende leerling en het digitaal registreren van de ondernomen activiteiten van de leerling en zijn/haar vorderingen.

Directie

Kerntaken:

- Draagt zorg voor afstemming algemene beleidsvoornemens en zorgbeleid;
- Draagt zorg voor de benodigde facilitering om het voorgenomen zorgbeleid naar behoren uit te kunnen voeren;
- Controleert de door de leerkrachten uit te voeren taken middels groepsbezoeken en gesprekken met de leerkrachten;
- Controleert de door de IB-ers uit te voeren taken.
- Voert opbrengstgesprekken met het Bestuur van 't Sticht, de Stichting van De Griffel samen met IB-ers.

IB-directie overleg

Binnen onze school is er een zorgteam waar de IB-ers, de directie, het CJG en het SOT(zie uitleg hieronder) deel van uit maken. In de jaarplanner van De Griffel staan de overlegmomenten tussen IB-ers en directie vermeld.

CJG

Bij het Centrum voor Jeugd en Gezin in Zeist kunnen ouders, opvoeders, jongeren en professionals terecht met vragen over opvoeden en opgroeien. Het CJG is tevens aanspreekpunt voor de jeugdhulp. Het CJG biedt tijdig hulp aan jeugdigen en gezinnen, zodat problemen voorkomen worden of niet uit de hand lopen. Het CJG coördineert de zorg aan de leden uit één gezin volgens het principe 'één gezin, één plan'. Dat wil zeggen: als meer leden van een gezin hulp (nodig) hebben, wordt de zorg op elkaar afgestemd. Bij het CJG werken onder meer: (school)maatschappelijk werkers, opgroei- en opvoedconsulenten, jeugd- en jeugdgezondheidszorgwerkers, gezinsbegeleiders, orthopedagogen en een gezondheidszorgpsycholoog (GZ-psycholoog). De Griffel heeft een vast contactpersoon binnen het CJG, Nienke Walstra.

't Sticht Onderzoek Centrum (SOC)

Binnen 't Sticht zijn twee mensen die ingezet kunnen worden voor het onderzoeken van leerlingen. Beide medewerkers zijn bevoegd om verschillende intelligentie onderzoeken af te nemen.

Samenwerkingsverband Zuid Oost Utrecht (ZOUT) en het School Ondersteunings Team (SOT)

De Griffel is aangesloten bij Samenwerkingsverband ZOUT. Dit samenwerkingsverband organiseert studiebijeenkomsten voor directie en IB-ers en ondersteunt de Griffel als er sprake is van handelingsverlegenheid betreft de zorg voor een leerling. De Griffel kan via een groeidocument het SOT inschakelen. Dit groeidocument dient tevens als Onderwijskundig Plan Perspectief (OPP). Dit heeft te maken met de verwachte uitstroom van een leerling naar het voortgezet onderwijs.

Het School Ondersteuningsteam (SOT) adviseert vervolgens De Griffel. Het doel van het SOT is namelijk het adviseren en ondersteunen van scholen, leerlingen en ouders in kortdurende zorg op maat aan een leerling door het inzetten van deskundigheid. Het SOT rondt het kortdurend maatwerktraject na 6 tot 12 maanden af met een maatwerkadvies. Het SOT maakt gebruik van schoolondersteuners die beschikbaar zijn op basis van hun specifieke deskundigheid. De school is gedurende het traject verantwoordelijk, heeft de regie en organiseert en faciliteert. Het advies kan bestaan uit doorverwijzing naar het speciaal onderwijs (zie voor specifieke uitleg hoofdstuk 5).

Pilot CJG / SOT / Gemeente

De Griffel doet mee aan een pilot geïnitieerd door de Gemeente Zeist in het kader van ‘Gemeente en Onderwijs’. In deze pilot zijn de volgende doelen geformuleerd:

- Het verbinden van onderwijs en jeugdhulp. Onderwijs en jeugdhulp zijn nog twee verschillende werelden/culturen. Er wordt zeker samengewerkt, maar de mate van de samenwerking verschilt. De pilot heeft voor ogen dat deze werelden veel meer met elkaar verbinden en zorgen dat er over en weer vertrouwen komt. De pilot wil bereiken dat het normaal wordt dat scholen en jeugdhulp elkaar goed kennen en vroegtijdig met elkaar en ouders en de jongere afstemmen en sparren. Met andere woorden, beter aansluiten van onderwijs en jeugdhulp op elkaar (sneller, elkaar makkelijker vinden, elkaars taal spreken, schotten verlagen dan wel verwijderen, drempels verlagen). Komen tot een eenduidige werkprocedure (één gezin, één plan, één regisseur).
- Versterken van preventief werken. Door preventief te werken zal escalatie van problematiek minder vaak en snel plaatsvinden
- Professionalisering van het onderwijspersoneel
- Mede vorm geven aan inclusiever denken over onderwijs. Onder inclusiever onderwijs wordt verstaan dat meer leerlingen door middel van goede ondersteuning het regulier onderwijs kunnen blijven volgen.

SOT en CJG brengen de noodzakelijke extra expertise (integraal ondersteuningsaanbod) laagdrempelig bij de leerkracht, het kind en de ouders. Het gaat dan om ondersteuning door:

- * Coaching, begeleiding en ondersteuning van de leerkracht;
- * Sparringpartner en spiegel voor de school (feedback);
- * Pedagogisch partnerschap met betrokken ouders.
- * Ondersteuning/hulp bieden in termen van: arrangementen van onderwijs, zorg en begeleiding en materialen-middelen. De IB-ers, de directie, het SOT en het CJG vormen samen het zorgteam voor De Griffel.

Schakelklas

Leerlingen die vanaf groep 2 aantoonbaar onder hun cognitieve niveau presteren vanwege een achterstand in de Nederlandse Taal en in de voorschoolse periode aangemerkt zijn als doelgroepkind en/of een V of IV score op de citotoets behalen, komen in groep 4 in aanmerking voor de Schakelklas. Deze Schakelklas wordt gesubsidieerd door de Gemeente Zeist en is bedoeld voor leerlingen van groep 4 die een achterstand hebben op het gebied van taal en/of de woordenschat die behoort bij het (project) rekenen. Het uitgangspunt van De Griffel hierbij is dat vroegtijdig signaleren en adequaat ingrijpen met extra ondersteuning het meeste effect heeft bij deze groep gesignaleerde zorgleerlingen. Twee ochtenden per week geeft een leerkracht aan de schakelleerlingen les. Er wordt aangesloten bij de inhoud van de taal- en rekenlessen van de methode en er vindt verlengde instructie en pre-teaching plaats. Bij het aanbieden van de thema's is er veel interactie en bij het werken aan de thema's wordt een beroep gedaan op samenwerking. Er wordt gericht gewerkt aan het uitbreiden van de woordenschat en aan taalvaardigheden die nodig zijn voor rekenen. Daarnaast wordt gewerkt aan meer zelfvertrouwen en betere sociale vaardigheden. Hiermee wordt geprobeerd een duidelijke verbetering van de woordenschat, de zinsvorming, zinsbegrip en tekstbegrip te realiseren. De schakelklas stelt zichzelf de volgende doelen: elke individuele leerling groeit 8 DLE's in één schooljaar. Doel is verder om de leerlingen minimaal in een III niveau te krijgen. Dit is een laag gemiddeld niveau.

Uitdaagklas

De Griffel richt zich ook op de leerling die meer uitdaging nodig heeft. Voor het onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen heeft De Griffel een meerbegaafdheidscoördinator aangesteld die deze leerlingen met haar specialistische kennis begeleidt in de uitdaagklas. Wekelijks komen daarin de meer- en hoogbegaafden uit de midden- en bovenbouw bij elkaar om diverse aansprekende onderwijsthema's op hun niveau uit te werken. Om hiervoor in aanmerking te komen hanteren we een aanmeldingsprocedure (stroomschema) die als bijlage is bijgevoegd. Daarnaast is de methode Levelwerk aangeschaft om de leerlingen op hun niveau onderwijs te kunnen bieden. De meerbegaafdheidscoördinator coördineert de uitdaagklas en het Levelwerk. Zij maakt met de leerlingen een weekplanning en geeft feedback op het gemaakte werk. De leerlingen hebben in de groepen tijd om aan hun levelwerk te werken door middel van het compacte van de reguliere lesstof. Levelwerk is een schoolbrede methode die geïntegreerd is binnen het onderwijs aan de groep. Voor deze leerlingen is het belangrijk dat ze 'leren leren'. De (meer)begaafde leerlingen kunnen zich op deze manier zo optimaal mogelijk ontwikkelen.

Hoofdstuk 3 Registrering

Toetsen en analyses

Hoe wordt vastgesteld welke specifieke onderwijsbehoeften een leerling nodig heeft? Naast de waarnemingen van de leerkracht zijn er verschillende toetsen die de kennis meten. Wij maken gebruik van methodetoetsen en methodeonafhankelijke toetsen

Methodetoetsen

Om de ontwikkeling van de leerlingen te kunnen volgen worden ze regelmatig getoetst door middel van de methodetoetsen. Dit zijn toetsen die horen bij de lesmethode, ze worden steeds afgenomen na een lesblok.

Niet methodetoetsen

Naast de methodetoetsen, willen wij ook graag weten of het onderwijsaanbod voldoet aan de landelijke norm. Daarom worden er ook landelijk genormeerde toetsen afgenomen, de methode onafhankelijke toetsen. Met deze (Cito) toetsen krijgen wij inzicht in de ontwikkeling van het individuele kind en zicht op de leeropbrengsten binnen onze school als geheel.

Cito niveaus

De uitslagen van de Cito-toetsen kunnen op twee manieren worden weergegeven:

➤ Manier 1 in vijf Romeinse cijfers:

Op basis van behaalde scores is een indeling in vijf niveaugroepen gemaakt die worden aangegeven in Romeinse cijfers.

I = hoogst scorende leerlingen= 20%

II = boven het landelijk gemiddelde scorende leerlingen= 20%

III = landelijk gemiddelde scorende leerlingen= 20%

IV = onder het landelijk gemiddelde scorende leerlingen= 20%

V = laagst scorende leerlingen= 20%

➤ Manier 2 in vijf hoofdletters:

A = hoogst scorende leerlingen = 25%

B = ruim boven tot net boven het landelijk gemiddelde = 25%

C = net tot ruim onder het landelijk gemiddelde = 25%

D = ruim onder het landelijk gemiddelde = 15%

E = laagst scorende leerlingen = 10%

Tot schooljaar 2016/2017 hanteerde De Griffel de A-E-scores. Vanaf het schooljaar 2017/2018 hanteert De Griffel de I-V-scores.

In onderstaand figuur staan de twee noteringswijzen van de CITO-uitslagen naast elkaar:

I - V		A - E	
20% hoogst scorende leerlingen	I 20%	A 25%	25% hoogst scorende leerlingen
20% boven het landelijk gemiddelde	II 20%	B 25%	25% ruim boven tot net boven het landelijk gemiddelde
20% landelijk gemiddelde	III 20%		
20% onder het landelijk gemiddelde	IV 20%	C 25%	25% net tot ruim onder het landelijk gemiddelde
20% laagst scorende leerlingen	V 20%	D 15%	15% ruim onder het landelijk gemiddelde
		E 10%	10% laagst scorende leerlingen

Niveauwaardes

Daarnaast hanteert Cito een systeem van niveauwaardes. Een niveauwaarde is een berekening van de plaats van een leerling binnen een van de Cito-niveaus I t/m V. Elk Cito niveau is verdeeld in 10 gelijke delen, waardoor er dus meer gedetailleerd naar het niveau van de leerling kan worden gekeken. Elk niveau loopt in tienden van 0,0-1,0 en zo verder naar 5,0. Er ontstaat zodoende een 50-puntsschaal:

Cito niveau	niveau waarde
A	4,0-5,0
B	3,0-4,0
C	2,0-3,0
D	1,0-2,0
E	0,0-1,0

Een voorbeeld om het te verduidelijken. Een leerling met een niveauwaarde van 3,8 bevindt zich bovenin het B-gebied, een niveauwaarde van 1,1 duidt op een score onderin het D-gebied. Niveauwaardes maken het mogelijk om leeropbrengsten beter te kunnen vergelijken.

Didactische Leeftijds Equivalent (DLE)

Een andere indeling die Cito maakt, is het Didactisch Leeftijds Equivalent (DLE). DLE is gebaseerd op het gemiddelde beheersingsniveau van een groep en een onderwijsmaand. De onderwijsmaand wordt uitgedrukt als DLE. Met behulp van DLE's kan een kind aan de hand van zijn of haar toetsscore geplaatst worden in de onderwijsmaand van zijn niveau. Op deze

manier kan gekeken worden of de leerling op niveau scoort of een achterstand of voorsprong heeft. Een DLE van 8, betekent 8 maanden onderwijs

Met de Citogegevens worden bijvoorbeeld groepsoverzichten en groepsanalyses gemaakt. Gekeken wordt hoe de groep dan scoort ten opzichte van voorgaande toetsen en hoe de groep scoort ten aanzien van de landelijke normen. Op deze wijze worden de leervorderingen van de leerlingen nauwkeurig gevolgd.

Afspraken met betrekking tot de toetsverwerking

- De leerkrachten van groep 3 registreert de toetsresultaten in ParnasSys en de resultaten van de leesmethode Lijn 3 worden in de resultatenmonitor van MOO geregistreerd. Dit laatste omdat deze resultaten niet goed worden overgenomen door ParnasSys.
- Iedere leerkracht van groep 4 t/m 8 registreert de toetsresultaten van Cito in ons digitale registratiesysteem ParnasSys.
- Per groep worden analyseformulieren gemaakt aan de hand van de toetsgegevens. In de analyseformulieren staan de toetsresultaten vermeld per vakgebied en worden deze resultaten vergeleken met de doelen die zij zelf gesteld hebben, met de landelijke norm en met de inspectienorm. Ook worden de resultaten vergeleken met in het verleden behaalde resultaten door de groep. Aan de leerkrachten wordt gevraagd wat zij van de resultaten en de vergelijkingen vinden. De leerkrachten bedenken en formuleren interventies om de resultaten te verbeteren. De interventies worden vervolgens uitgevoerd (zie ook hoofdstuk 5 zorgniveaus / differentiatie in de zorg). In de bijlagen is een analyseformulier als voorbeeld opgenomen.
- In een teamvergadering (februari/eind juni) worden op schoolniveau de Cito uitslagen besproken met het team. Deze vergadering is in de jaarplanner opgenomen.

Kleuters

De Griffel gebruikt het digitale registratiesysteem KIJK! voor de observatie en registratie van de leerlingen van de groepen 1 en 2. Met behulp van KIJK! brengen de leerkrachten de ontwikkeling van de kleuters van 4 t/m 6 jaar in kaart en ontwerpen een daarop afgestemd aanbod. Vanaf het schooljaar 2017/2018 nemen de leerkrachten bij instromers vanaf 4 jaar de Peutertoets af. Dit om de instroom van de leerlingen te bepalen en tussentijds en na 8 jaar te analyseren in welke mate ons onderwijs ertoe heeft gedaan. In de bijlage is een protocol opgenomen voor het leerlingvolgsysteem van de groepen 1 en 2.

Hoofdstuk 4   ***Zorg op sociaal emotioneel gebied***

De Griffel streeft naar een pedagogisch klimaat, dat ondersteunend en uitdagend is voor de leerlingen en waar in een omgeving van respect en veiligheid de leerlingen op hun eigen niveau tot optimale prestaties komen. Het team op De Griffel vindt sfeer erg belangrijk en er wordt veel waarde gehecht aan een goede omgang met elkaar. De Griffel werkt met het programma van De Vreedzame School. Dit programma wil een bijdrage leveren aan een positief sociaal klimaat en de vorming van actieve en betrokken burgers. De Vreedzame School heeft hierbij een positieve insteek. Met behulp van De Vreedzame School wordt het sociale klimaat van De Griffel versterkt. De leerlingen leren binnen De Vreedzame School op een democratische manier beslissingen te nemen en een actieve bijdrage te leveren aan de sfeer en de gang van zaken in de groep. Dit bevordert leerplezier en het zorgt voor een werkklimaat waarin veel geleerd kan worden. Een keer per jaar wordt het sociaal emotionele welbevinden van de leerlingen vastgelegd door de leerlingen zelf (vanaf groep 5) en door de leerkrachten in het digitale registratiesysteem Scoll wat De Griffel hanteert.

Hoofdstuk 5 De uitvoering in de praktijk

Wanneer de behoefte aan zorg is gesignaleerd, door de waarnemingen van de leerkrachten en de toetsuitslagen, is het van belang dat de juiste zorg wordt geboden. Leerkrachten analyseren leerresultaten, observeren de leerlingen, gaan eventueel in gesprek met de leerlingen en hun ouders om de onderwijsbehoeften van iedere leerling in beeld te krijgen. Deze onderwijsbehoeften worden vastgelegd in een groepsoverzicht. In het groepsoverzicht staan alle leerlingen vermeld met hun specifieke (sociaal emotionele) bijzonderheden, onderwijsbehoeften en werkhouding. In het digitale registratiesysteem ParnasSys staan van de zorgleerlingen hun specifieke onderwijsbehoeften vermeld. Tevens staat van iedere leerling per vak (rekenen, spelling en taal) vermeld of zij aan de weer, basis of meergroep deelnemen (zie uitleg hieronder). Het is dus de bedoeling dat de leerkracht differentieert in zijn/haar manier van lesgeven. Differentiëren is het bewust en doelgericht aanbrengen van verschillen in instructie, verwerking en leertijd binnen een groep leerlingen, op basis van onder andere hun prestaties. en dat doen we door middel van convergente differentiatie. Bij convergente differentiatie is er een minimumdoel voor de hele groep. Op De Griffel wordt deze differentiatie vormgegeven in een weer-, basis- en meergroep. Alle leerlingen doen mee aan de klassikale instructie, de leerlingen die aan het Levelwerk deelnemen doen niet altijd mee aan deze instructie. Daarna gaan de kinderen de leerstof zelfstandig verwerken, zodat de leerkracht tijd heeft om de zwakke leerlingen verlengde instructie te geven. Voor de meer- en hoogbegaafde kinderen is er verdiepingsstof. We hebben hoge verwachtingen van zorgleerlingen. Zij worden niet bij voorbaat opgegeven of op een eigen leerlijn gezet. Het nadeel van een eigen leerlijn is namelijk dat de instructietijd voor de zorgleerlingen relatief kort is, terwijl convergente differentiatie de instructietijd voor deze leerlingen juist verlengt.

Weergroep (extra instructie en begeleiding):

Leerlingen die opvallen door matig/ onvoldoende leerresultaten (lager dan een niveauwaarde van 2,5 scores op Cito-toetsen of onvoldoende resultaten bij methodegebonden toetsen), maar ook werkhouding- of sociaal emotionele problemen vragen specifieke zorg.

De leerkracht geeft deze leerlingen standaard verlengde instructie en een passend onderwijsaanbod. Ook hier draagt de leerkracht de verantwoordelijkheid voor de te verlenen zorg. De leerkracht legt deze specifieke zorg vast in de digitale groepskaart en op het groepsoverzicht. Ouders worden geïnformeerd tijdens de oudergesprekken.

Voor leerlingen die ten hoogste het eindniveau van groep 6 halen (op een of meerdere (vak)gebieden) wordt een Onderwijs Plan Perspectief (OPP) opgesteld. In dit OPP staan de resultaten van deze leerling vermeld en de verwachte uitstroom naar het middelbaar onderwijs. Deze leerlingen zullen op termijn gaan naar: het leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) VMBO Basis (BB) of VMBO Kader (KB), het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) dan wel het praktijkonderwijs (PRO).

Basisgroep (instructie en begeleiding)

Leerlingen die gemiddelde leerresultaten scoren, nemen aan de basisgroep deel. Deze leerlingen nemen deel aan de klassikale, reguliere instructie waarbij de leerkracht steeds het lesdoel benoemt. Deze leerlingen gaan vervolgens zelfstandig aan het werk.

Meergroep (extra uitdaging):

Leerlingen die opvallen door zeer goede leerresultaten (hoge I-scores op Cito-toetsen en/of zeer goede resultaten bij methode gebonden toetsen) vragen ook om specifieke zorg. De

leerkracht zal voor deze kinderen een passend onderwijsaanbod verzorgen. De specifieke zorg wordt vastgelegd in het digitale systeem. Deze kinderen compacten de gewone leerstof en krijgen naast het werk uit de Levelbox ook andere verrijkingstof aangeboden en nemen deel aan de uitdaagklas (zie uitleg hoofdstuk 2). Ouders worden geïnformeerd tijdens de oudergesprekken.

Specifieke onderwijsondersteuning:

- Tutoring: Leerlingen van groep 1 en 2 met een vermelding via de warme overdracht van de peuterspeelzaal en/of leerlingen die opvallen in hun (gebrek aan) woordenschat, zinsvorming of cognitief achterblijven komen in aanmerking voor individuele ondersteuning op maandag t/m donderdag door een als tutor aangestelde leraarondersteuner. Deze tutoring is gericht op uitbreiding van de woordenschat, zinsvorming, maar bijvoorbeeld ook op ruimen, hakken en plakken en het koppelen van hoeveelheden aan cijfers.
- De schakelklas is voor de leerlingen in groep 4 die -in overleg met hun ouders- een jaar lang intensief taalonderwijs krijgen gedurende twee dagdelen in de week.
- De uitdaagklas richt zich op leerlingen vanaf groep 5 die een I-score halen op de Cito toetsen. De uitdaagklas speelt in op de behoeften van deze leerlingen door het stimuleren van:
  - Analytische denkvaardigheden zoals logisch redeneren, hoofd- en bijzaken kunnen onderscheiden en oplossingsrichtingen kunnen overzien.
  - Creatieve denkvaardigheden: het vermogen om veel informatie tegelijkertijd met elkaar in verband te brengen zoals kunnen associëren en brainstormen, problemen in een ander kader plaatsen en inventiviteit. Opdrachten die een beroep doen op deze intelligentie liggen vooral op het gebied van wetenschap, kunst en het samenwerken met anderen.
  - Praktische denkvaardigheden: het vermogen om ideeën concreet te maken, zoals doelgericht werken, zelfkennis, teamwork, plannen en overtuigingskracht.

Inschakeling van externe instanties

Wanneer de school onvoldoende of niet tegemoet kan komen aan de zorgbehoeften van de leerling is er sprake van handelingsverlegenheid. Er kan dan worden besloten, in samenspraak met de Intern Begeleider, leerkracht en ouders, de leerling aan te melden bij het schoolondersteuningsteam (SOT) van het samenwerkingsverband ZOUT (zie ook hoofdstuk 2). Hoe gaat de aanmelding in zijn werk?

Stap 1

De school is handelingsverlegen. De Leerkracht, de intern begeleider en de ouders besluiten gezamenlijk tot aanmelding bij het School Ondersteuningsteam (SOT). Er wordt een groeidocument aangemaakt wat digitaal naar het SOT wordt verstuurd. Het SOT koppelt een schoolondersteuner aan onze school en neemt zo snel mogelijk contact op.

Stap 2

De schoolondersteuner gaat na of hij zelf het maatwerktraject kan opzetten of een andere deskundige moet inschakelen.

Stap 3

De schoolondersteuner heeft een intakegesprek met ouders, leerkracht en IB om de ondersteuningsvraag te verhelderen/te concretiseren. De ondersteuningsbehoeften worden in

kaart gebracht en in het groeidocument verwerkt. Na elk overleg wordt een vervolgspraak gemaakt. De maatwerkondersteuning start.

Stap 4

Na een half jaar tot een jaar, of eerder als dat mogelijk is, wordt het maatwerktraject afgesloten met een eindadvies. Indien er een advies volgt voor verwijzing, start daarvoor de procedure.

Als het traject maatwerkondersteuning is afgerond dan zijn er 3 mogelijkheden:

1. Doelen zijn behaald. De leerling kan binnen de basisbekostiging op de Griffel blijven;
2. Er komt een advies van langdurige begeleiding en ondersteuning op de Griffel. Het bestuur krijgt bekostiging van het ZOUT. Het bestuur betaalt bekostiging voor de Griffel. De Griffel is vrij om te bepalen wie zij inschakelt voor ondersteuning. Een uitzondering hierop vormt een taalspraakstoornis. Hiervoor wordt ook voorgaande eerst in gang gezet. Als er langdurige hulpverlening nodig is wordt er een arrangement aangevraagd bij Kentalis (aanmeldingutrecht@kentalis.nl).
3. Er volgt een verwijzing naar Speciaal Basisonderwijs of naar Speciaal Onderwijs.

Het SOT heeft bij het maken van bovengenoemde mogelijkheden een adviserende rol. Als er wordt gekozen voor het speciaal (basis)onderwijs, loopt dit altijd via het SOT. Het SOT kan een toelaatbaarheidsadvies (TLA) geven, waarna de directeur van het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) kan afgeven. Bij alle stappen die de school zet, zijn ouders nauw betrokken. De school, de ouders en het SOT opereren hierbij als een drie-eenheid. Het schooljaar 2017/2018 is De Griffel gestart met een pilot van CJG-SOT (zie uitleg in hoofdstuk 2). Hierbij staat preventief werken centraal. Het is mogelijk dat gekozen wordt voor een andere procedure dan hierboven omschreven.

Dyslexie

Kinderen met dyslexie hebben ernstige problemen met lezen en/of spellen en hebben hierdoor een belemmering om optimaal van het onderwijs te kunnen profiteren. Basisschool De Griffel vindt het daarom erg belangrijk aandacht aan kinderen met dyslexie te schenken. Onze school heeft een protocol opgesteld dat actuele kennis over lees-en spellingontwikkeling bevat en de problemen beschrijft die zich bij kinderen kunnen voordoen op dit gebied. Het protocol geeft het onderwijsteam en ouders van De Griffel uitleg over dyslexie, hulp bij het signaleren van leesproblemen en biedt richtlijnen voor behandeling en ondersteuning. Het protocol is te vinden op de website van De Griffel.

Bijlagen:

Stroomschema deelname uitdagingklas / meer- en hoogbegaafdheid

		Leerling die opvalt bij leerkracht en/of ouders i.v.m. begaafdheid en/of scores met een niveauwaarde tussen 4.2-5.0 op rekenen en/of begrijpend lezen*			
	ja	IQ-test beschikbaar	nee	Niveauwaarde tussen 4.2-5.0 op rekenen en begrijpend lezen	
			nee		ja
ja	IQ hoger dan 130	nee			
Is er een significant verschil tussen verbaal en per formaal IQ en of sprake van een (leer) stoornis		IQ ligt tussen 116-130	Voldoen aan onderwijsbehoeften in de groep		Eén cito rekenen en begrijpend lezen doortoetsen **
ja	nee	ja			
Eigen traject	Deelname aan uitdagingklas	Eén cito rekenen en begrijpend lezen doortoetsen **			Minimaal één jaar voorsprong (10 maanden) op cito rekenen en begrijpend lezen
		Minimaal één jaar voorsprong (10 maanden) op cito rekenen en begrijpend lezen			
		Deelname aan uitdagingklas		Voldoen aan onderwijsbehoeften in de groep	Deelname aan uitdagingklas

Afspraken:

- Leerling altijd bespreken in de leerlingbespreking en met ouders.
- Uiteindelijke besluit wordt genomen door de school.
- Scores moeten op niveau blijven.

- Indien leerling geschikt is voor de uitdagingsklas vooraf overleg met de leerkracht van de uitdagingsklas (i.v.m. beschikbare plek voor de leerling).
- Doortoetsen gebeurt in de klas.
- Uitdagingsklas 3 maanden op proef.

*Leerling bespreken in leerlingbespreking met IB-er

** Cito's invoeren op individueel niveau!

Toetskalender van de methode onafhankelijke toetsen

	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni
Rekenen voor kleuters					M2				E2 (voor II met III, IV of V scores op de M2)
Taal voor kleuters					M2				E2 (voor III met III, IV of V scores op de M2)
KIJK!				2					2
Rekenen/wiskunde		B8		M3-7					E3-7
DMT (losse woordjes)				Kaart 1-2 Groep 3					Kaart 1-2-3 Groep 3
Grafementoets				Groep 3					
DMT (losse woordjes lezen)					Kaart 1-2-3 Groep 4 en 5				Kaart 1-2-3 Groep 4 en 5
AVI (tekst lezen)				M3-AVI uit					M3- AVI uit
Begrijpend Lezen		B8			M4-7				E4-7
Spelling		B8			M3-7				E3-7
Scol (sociaal emotioneel)		3-8					3-7		

De toetsen staan gepland in de Jaarplanner van de school.

Analyseformulier, een voorbeeld

Analyse formulier OGW Begrijpend lezen en rekenen Beoordeling + opbrengsten + interventies + evaluatie

De Griffel	Vakgebied	Doelen *:	Lj3	Lj4	Lj5	Lj6	Lj7	Lj8
Groep: 4 Schooljaar: 2016/2017 Datum: Februari 2017 Leerkrachten: X en Y	Begrijpend Lezen M		3.0	3.0	3.0	lovs	lovs	lovs
		Vaardigheidsscore		120	141	27	42	52B
		Landelijke norm		X	X	32	44	53
		Inspectienorm				26	38	X
	Begrijpend lezen E	Vaardigheidsscore	99	125	146			
		Landelijke norm		X	X			
		Inspectienorm	X					
Rekenen		3.0	3.0	3.0	lovs	lovs	lovs	
	Vaardigheidsscore	114	162	194	84	99	112B	
	Landelijke norm	X	161		92	100	109	
	inspectienorm				84	98		
Rekenen E	Vaardigheidsscore	138	181	X	91	108		
	Landelijke norm	X	180		92	105		
	inspectienorm			X	84	102		

Behaalde resultaten in procenten.	Begrijpend lezen	Rekenen
M4	A: 32	A: 30,8
	B: 20	B: 15,4
	C: 12	C: 23,1
	D: 16	D: 15,4
	E: 20	E: 15,4

	Begrijpend Lezen	Rekenen
Vaardigheidsscore vorige 2 meetmomenten	E3: 130,07 A	M3: 114,96 C E3: 127,9 D
Vaardigheidsscore NU	M4: 133,56 B	M4: 161,04 C
Trend laatste drie toetsmomenten	↗	↗
Totaalbeeld (mate tevredenheid)	+	+

Wat zie ik? Op groepsniveau	Begrijpend lezen: Wij zien dat het schooldoel behaald is. Wij zien 8 blauwe scores, 5 groene, 3 oranje, 9 rode scores. De rode en blauwe scores gaan gelijk op. Rekenen: Wij zien dat het schooldoel net niet behaald is. Wij zien 8 blauwe scores, 4 groene, 6 oranje, 8 rode. De rode en blauwe scores gaan gelijk op.
Wat zie ik? Op kindniveau (opvallend)	Begrijpend lezen: X valt op. Hij leest op Avi M7, maar zijn begrijpend lezen is rood. Rekenen: X, Y, Z hebben een rode score, maar zijn goede rekenaars. A ging achteruit.
Hoe komt het? Op groepsniveau	Begrijpend lezen: De blauwe scores zijn de pluskinderen. Deze scores waren verwacht. Betreffende de lage scores; begrijpend lezen wordt niet geoefend en aangeboden als apart vak. Dit heeft een rol in de grote rode groep. Rekenen: De blauwe scores zijn de pluskinderen. Deze scores waren verwacht. Nu 2 ^{de} jaar met nieuwe methode. Je merkt dat de meeste onderdelen behandeld zijn gedurende deze jaren. Hierdoor minder gaten in de stof en vragen bij toetsen.
Hoe komt het? Op kindniveau	Begrijpend lezen: B kan goed lezen, alleen zijn begrip is laag. Rekenen: C komt niet tot werken, is met andere dingen bezig. D heeft moeite met de vertaalslag. De som uit een context te halen. E goed volgen.
Wat vind ik er van?	Begrijpend lezen: Het schooldoel is ruim behaald en dat maakt ons zeer tevreden. Rekenen: Het schooldoel is net niet behaald (1% tekort), maar wij zijn wel tevreden. De groep is namelijk van een D naar een C gegroeid. Wij vinden het zonde dat F een rode score heeft behaald, terwijl ze heel goed kan rekenen.
Welke leerlingen wil je bespreken tijdens de leerlingbespreking:	Begrijpend lezen: G valt op. Rekenen: H valt op.

Doelen komend half jaar in procenten	Begrijpend lezen	Rekenen
E4:	A: 32	A: 25
	B: 25	B: 20
	C: 20	C: 25
Wat is haalbaar voor deze groep?	D: 13	D: 15
	E: 10	E: 15

Protocol leerlingvolgsysteem groep 1 en 2

Bij binnenkomst wordt de CITO Peutertoets afgenomen (bij 4.0 jaar) en in ParnasSys gezet.

September:

- Omgekeerde 10-minutengesprekken noteren in ParnasSys.

Oktober:

- Belemmerende en stimulerende factoren en algemene onderwijsbehoeften in ParnasSys zetten (groep 2 alle leerlingen, groep 1 alleen zorgleerlingen)
- Observaties groep 1 en groep 2 leerlingen in KIIJK! zetten: zie jaarplanner

November:

- 10-minutengesprekken noteren in ParnasSys
- Observaties groep 1 en groep 2 leerlingen in KIIJK! zetten: zie jaarplanner

Januari:

- CITO Taal en CITO Rekenen M2 afnemen
- Groep 2 registreren in KIIJK!
- Registraties afsluiten en rapporten maken
- Observaties groep 1 en groep 2 leerlingen in Kijk zetten: zie jaarplanner

Februari:

- Rapporten groep 2 mee
- 10-minutengesprekken groep 1 en 2 noteren in ParnasSys
- Observaties groep 1 en groep 2 leerlingen in Kijk zetten: zie jaarplanner

Maart, April, Mei:

- Observaties groep 1 en groep 2 leerlingen in Kijk zetten: zie jaarplanner

Juni:

- CITO Taal en CITO Rekenen E2 afnemen bij leerlingen die op de M2 III, IV of V scoorden
- Observaties groep 1 en groep 2 leerlingen in KIIJK! zetten: zie jaarplanner
- Registreren groep 1 kinderen die volgens kalenderjaar overgaan naar groep 2
- Registreren groep 2 kinderen
- Registraties afsluiten en rapporten maken

Juni/Juli:

- 10-minutengesprekken noteren in ParnasSys
- Rapporten mee